

Læringsverkstedet

BARNEHAGER

ÅRSPLAN 2018-2019

Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage

Vi får verdens viktigste verdier til å vokse

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven, 2005, § 1 Formål). Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

Formål med barnehagens årsplan

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Rammeplanen påpeker at årsplanen er et arbeidsredskap for personalet som skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser. Med utgangspunkt i rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Årsplanens funksjon

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehagelov i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet.

Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og pedagogiske arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen
- Synliggjør barnehagens fortolkning og realisering av rammeplanen
- Gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Innholdsfortegnelse

Velkommen til Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage	5
Barnehagen vår	5
Visjon.....	6
Våre verdier	6
Barnehagens formål og innhold.....	7
Læringsverkstedet idrettsbarnehage	9
Lekende læring, samspill og mestring	12
Læringsverkstedets satsningsområde.....	12
Barnehagens satsingsområde 2018- 2019.....	14
Barns medvirkning	15
Samarbeid mellom barnehage og foreldre	15
Foreldrenes medvirkning i barnehagens innhold og planer	15
Overganger	17
Vår pedagogiske virksomhet.....	18
Våre arbeidsmåter	19
Fagområdene.....	20
Barnehagens arbeid med fagområdene	21
Et godt måltid	21
August 2018.....	23
September 2018.....	23
Oktober 2018	24
November 2018.....	24
Desember 2018.....	25
Januar 2019	25
Februar 2019.....	26
Mars 2019.....	26
April 2019.....	27
Mai 2019	27
Juni 2019.....	28
Juli 2019.....	28
Bakgrunnsdokumenter	29
Lov og forskrifter	29
Læringsverkstedets dokumenter	29

Veileder fra Kunnskapsdepartementet.....	29
Veiledere fra Utdanningsdirektoratet	29
Lenker til aktuelle hjemmesider	29

Velkommen til Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage

Vi ser frem til et nytt og spennende år med fokus på lekende læring, samspill og mestring. Hver dag har vi hjerte for at hvert enkelt barn skal bli den beste utgaven av seg selv.

Barnehagen vår

Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage har vært i drift siden 2012. Barnehagen vår ligger rett ved siden av Borgen Skole, med kort vei til skog og mark. Vi leier også Alfhallen, og har muligheter til å bruke nærområdet.

Januar 2018 ble barnehagen utvidet til 4 baser. Dette barnehageåret ser basene slik ut:

Gul base: 0-3 år

Blå base: 0-3 år

Grønn base: 3-6 år

Orange base: 2-6 år

Barnehagen er en fullkostbarnehage som betyr at vi tilbyr tre måltider hver dag: frokost, lunsj og et lettere måltid med frukt kl. 14.00. Vi finner individuelle løsninger dersom noen har utfordringer knyttet til kost.

Læringsverkstedet er en privat barnehagekjede som eier og driver barnehager i store deler av Norge. I våre barnehager får barn et godt grunnlag for livslang læring – i kunnskap, vennskap, trygghet og glede. Vårt pedagogiske arbeid med barna bygger på lekende læring, samspill og mestring. For mer informasjon om Læringsverkstedet og våre barnehager se vår hjemmeside: <https://laringsverkstedet.no>

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven, 2005, § 1 Formål).

Visjon

Vi ser på barna som verdens viktigste verdier og det mest verdifulle vi har. Barna er verdens framtid. Vår visjon peker framover og viser vei for alt av arbeid i Læringsverkstedet:

«VI FÅR VERDENS VIKTIGSTE VERDIER TIL Å VOKSE»

I våre barnehager arbeider vi for at alle barn skal få et best mulig grunnlag for videre utvikling, læring og et godt liv. Vi ønsker at barna skal vokse i kunnskap og mestring, i trygghet og empati.

Våre verdier

Vi skal være «**Leken og ambisiøs**». Vi byr på oss selv og har det moro. Samtidig har vi klare mål og kraft til å nå dem.

Vi skal være «**Raus og tydelig**». Vi har takhøyde og frihet samtidig som vi har rammer og retningslinjer som gjør det trygt å være raus i møte med barn og foreldre.

Barnehagen bidrar til å danne et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse for barna i et demokratisk samfunn. Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og å sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskap, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. I følge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Disse er:

- **Demokrati**

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og få delta. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barna skal oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold.

- **Mangfold og gjensidig respekt**

Barn skal oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Barnehagen skal gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskapet. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.

Vi legger til rette for at variasjon i verdier, religion og livssyn kommer til syne i barnehagehverdagen.

Vi legger til rette for kultur møter, slik at barna får rom for ulike kulturskapinger slik at de opplever glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap. Vi skal også synliggjøre et mangfold i familieformer, og sørge for at barnet får speilet sin familie i barnehagen.

- **Likestilling og likeverd**

Barnehagen bidrar i danningen av barnas verdier og holdninger. Vi har fokus på at barn skal møtes som likeverdige individer, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, etnisitet, kultur, sosial status, språk og religion. Hos oss er hvert barn et unikt og verdifullt menneske som skal møtes med respekt og anerkjennelse.

- **Bærekraftig utvikling**

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barnets evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Vi skal legge til rette for at barnet kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

- **Livsmestring og helse**

Barnehagen skal bidra til barnets trivsel, livsglede, mestring og følelsen av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Vi skal gi barna utfordringer i et trygt miljø, og gi barn muligheter til å prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering (Barnehageloven, 2005, § 1 Formål, 3. ledd).

Læringsverkstedets pedagogikk er vår fortolkning av innholdet i rammeplanen og ivaretar rammeplanens føringer.

Hvert barn er et unikt og verdifullt menneske som skal møtes med:

- ♥ **Respekt og anerkjennelse.**
- **Omsorg og lek, læring og danning**
- **Vennskap og fellesskap**
- **Kommunikasjon og språk**

Hos Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage opplever barna respekt, anerkjennelse og omsorg ved at:

- ♥ Barna blir møtt med smil og øyekontakt
- ♥ Barna møter tilstedeværende, empatiske og lyttende voksne
- ♥ Barna blir tatt på alvor
- ♥ Vi tar individuelle hensyn
- ♥ Det er rom for at barna har ulike behov for omsorg og nærhet

Hos Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage ivaretas barnas lek ved at:

- ♥ Vi anerkjenner barnas lek
- ♥ Vi har kunnskap om hvordan barn leker, og at de leker for lekens skyld
- ♥ Vi legger til rette for ulike typer lek, f.eks. rollelek, regellek og konstruksjonslek
- ♥ Vi har aktive ansatte som er tilstede, tilgjengelig og støttende under leken
- ♥ Vi bruker leken som en arena for å uttrykke tanker, følelser og behov

Hos Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage fremmes læring ved at:

- ♥ Vi legger til rette for at barna skal prøve, øve og mestre
- ♥ Vi legger til rette for at barna erfarer, lærer og utvikler seg ved bruk av kroppen og alle sansene
- ♥ Vi legger til rette for fysisk/kroppslig utfordring, variert bevegelse og aktivitet som er viktig for hjernes utvikling og grunnlag for læring
- ♥ Vi legger til rette for et stimulerende, allsidig og godt lekemiljø
- ♥ Barna blir møtt på sine interesser, alder og forutsetninger
- ♥ Vi bruker pedagogisk idrett som metode for læring.
- ♥ Vi har fokus på formelle og uformelle læringssituasjoner gjennom lek
- ♥ Vi er aktive voksne som er lydhøre og undrende sammen med barna

Hos Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage fremmes danning ved at:

- ♥ Vi bruker Hjerteprogrammet aktivt
- ♥ Barna opplever at de er en del av fellesskapet
- ♥ Vi legger til rette for at hvert enkelt barn skal få utfordringer og muligheter til å utvikle sine kunnskaper og ferdigheter
- ♥ Vi gir barnet støtte for å handle etisk og omsorgsfullt ovenfor hverandre
- ♥ Vi har ansatte som reflekterer over egen praksis, samt reflekterer sammen med barna

Hos Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage fremmer og ivaretar vi vennskap og fellesskap ved at:

- ♥ Vi støtter barnas initiativ til samspill, og bidrar til at alle kan få leke med hverandre
- ♥ Vi legger til rette for at barn skal oppleve vennskap og lære å beholde gode relasjoner (venner)
- ♥ Vi snakker med barna om hvordan vi skal være mot hverandre
- ♥ Vi støtter barna i å se en sak fra flere sider, samt ta andres perspektiv og reflektere over egne og andres følelser og meninger
- ♥ Vi støtter barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger når konflikter oppstår
- ♥ Vi forebygger, stopper og følger opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre

Hos Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage fremmes kommunikasjon og språk ved at:

- ♥ Vi anerkjenner og responderer barnas verbale og non-verbale uttrykk og støtter deres språkutvikling
- ♥ Vi stimulerer barns verbale og non-verbale kommunikasjon
- ♥ Vi legger til rette for at alle barn involveres i samspill og samtaler
- ♥ Vi sørger for at alle barn får varierte og positive erfaringer ved å bruke språk som kommunikasjonsmiddel
- ♥ Vi har ansatte som er bevisste på sin rolle som språklige forbilder
- ♥ Vi bidrar til at et språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen

Som Idrettsbarnehage bruker vi pedagogisk idrett som metode i tilnærming og fortolkning av rammeplanens innhold og fagområder, i barnehagens planer og målsettinger for det pedagogiske arbeidet. Pedagogisk idrett er en metode som baserer seg på at barn lærer og utvikler seg gjennom å bruke kroppen. Vi bruker idrett, lek og bevegelse for å jobbe mot våre mål.

Fagområde kropp, bevegelse og helse i en idrettsbarnehage

Fagområde Kropp, bevegelse, mat og helse står sentralt i idrettsbarnehagene, og vi har som ambisjon å være ledende på dette området. Vi har valgt å sette oss mål om at barna i en idrettsbarnehage skal oppleve bevegelsesglede og matglede hver dag i barnehagen. Det er ikke nok i seg selv at barn deltar i fysisk aktiv lek og får servert sunn mat, det krever at vi jobber med det på en slik måte at barna blir indre motivert, og får gode opplevelser innenfor fysisk aktivitet og kosthold.

Vi arbeider tverrfaglig med alle områder i rammeplanen, og ser muligheten for å bruke elementer fra idrett, lek og bevegelse inn i alle fagområder.

I vår idrettsbarnehage vil vi at barn skal bli trygge på seg selv gjennom **fokus på bevegelsesglede, sunt kosthold og gode holdninger**. Vi har fokus på fagområde kropp, bevegelse, mat og helse, og målet er at barna skal oppleve bevegelsesglede og matglede i barnehagen.

Grunnlaget for gode vaner dannes tidlig i barndommen (Ommundsen, 2008) og ved at barn opplever glede og mestring ved å være i bevegelse, samt variert og sunt kosthold, vil sjansen være større for at barna tar med seg de gode vanene videre i livet

Godt kosthold og god veksling mellom aktivitet og hvile er av betydning for å utvikle en sunn kropp (Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver). Vi har ikke fokus på rene idretter, men arbeider ut fra metoden «pedagogisk idrett», hvor vi bruker idrett, lek og bevegelse for å nå våre pedagogiske mål.

Hos Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage opplever barna bevegelsesglede ved:

- ♥ Barnestyrtede aktiviteter
- ♥ Voksenstyrte aktiviteter
- ♥ At barnets initiativ blir tatt på alvor
- ♥ Å se og tilrettelegge for hvert enkelt barn
- ♥ Å tilpasse barnets motoriske utvikling
- ♥ Aktive voksne som oppmuntrer, støtter og veileder barnet
- ♥ Voksne som begeistringssmittere
- ♥ At kropp imiterer kropp

Pedagogisk idrett som metode

Pedagogisk idrett er en metode som baserer seg på at barn lærer og utvikler seg gjennom å bruke kroppen. For å jobbe med Rammeplanens målsetninger, bruker vi pedagogisk idrett.

Pedagogisk idrett handler om at vi bruker idrett, lek og bevegelse for å jobbe mot våre mål.

Idrett, lek og bevegelse er elementer som overlapper hverandre, og som ikke skal ses isolert, vi skal bruke elementer fra alle tre boksene i våre aktiviteter

Bevegelsessirkelen

Bevegelsessirkelen synliggjør hvordan idrettsbarnehagene gjennom fire perioder i året, legger til rette for varierte aktiviteter for barna. Dette sikrer stimulering og bruk av alle sansene, motoriske og koordinative ferdigheter. Barn bruker hele sanseapparatet, bevegelse og koordinasjon i alt de foretar seg. Bevegelsessirkelen ivaretar ferdigheter som er grunnleggende i barns vekst og utvikling samt sikrer variasjon, repetisjon og progresjon

Lekende læring, samspill og mestring

Med lekende læring, samspill og mestring skal vi gi barna grunnlag til å utvikle seg, og bli den beste utgaven av seg selv. Et av barndommens særpreg er samspill i lek, der initiativ, fantasi og engasjement vil kunne finne sted. Barn skal få undre seg og stille spørsmål, søke opplevelser og gjøre erfaringer på egne læringsarenaer. Barnehagen skal gi rom for barns ulike perspektiver og opplevelsesverdener.

Hos oss utforsker vi, og finner morsomme måter og leke og lære på. Dette være seg inne som ute. Gjennom lek får barn motoriske, kognitive og sosiale ferdigheter. Det finnes ulike former for lek og vi har alltid kroppen med oss i leken. Noen typer lek vi har i idrettsbarnehagene er:

- ♥ Risikolek
- ♥ Tradisjonsleker
- ♥ Ballek
- ♥ Tumblelek
- ♥ Hermelek

Personalet legger til rette for et allsidig og godt lekemiljø ved å:

- ♥ Utvikle/endre lekesoner etter barnegruppens behov
- ♥ Legge til rette for at lekeområdet (inne og ute) fremmer bevegelsesglede, undring og utfordringer i hverdagen
- ♥ Legge til rette for forskjellige typer lek inne og ute

Lek og vennskap, opplevelsen av å være en del av et fellesskap er viktig for alle barn. Vennsksforhold er en beskyttende faktor i forhold til mobbing, det er derfor viktig å ha fokus på lek og vennsksrelasjoner.

Ved å bruke pedagogisk idrett som metode i dette arbeidet, arbeider vi med å utvikle hele mennesket, både fysisk, psykisk, kognitivt og sosialt.

Læringsverkstedets satsningsområde

Relasjonskompetanse.

Barns trivsel er den voksnes ansvar, og gode relasjoner er avgjørende i dette samspillet. Vi tror på at gode relasjoner, som en rød tråd i alt vi gjør, hever kvaliteten i barnehagen. Det bidrar til å skape et godt psykososialt leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert.

Hele livet vårt formes gjennom relasjonene vi har til andre mennesker. Kvaliteten på relasjonene og samhandling ansatte og barn mellom barn er særlig viktig for kvalitet i barnehagen. Å utvikle gode sosiale ferdigheter, empati og vennskap i barndommen er viktig for å kunne utvikle et godt selvbylde. Gode relasjoner vil igjen få betydning for trivsel, utvikling og læring.

Aktive voksne

For oss i idrettsbarnehagene betyr det å være en aktiv voksen at vi skal være tilstedeværende voksne – og være en **begeistringssmitter**.

Å være en aktiv og tilstedeværende voksen handler om at barna skal bli møtt der barna er, og vi skal være tilstede både fysisk og mentalt i samspill med barna. Dette kaller vi i Idrettsbarnehage å være en aktiv voksen. De voksne må derfor være tilstedeværende med hele kroppen, vi må være aktive voksne som er engasjert i det vi gjør.

Vi sier at kropp imiterer kropp. Dette betyr at de voksne skal være bevisste seg selv som rollemodeller, også kroppslig. Vi skal være begeistringssmittere både for barn, kollegaer og foresatte, og utsagnet «**Det hørtes gøy ut, det har jeg lyst til å være med på**», skal gjenkjenne oss.

Barnehagens satsingsområde 2018- 2019

Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage har dette barnehageåret bevegelsesglede og relasjonskompetanse som satsningsområde.

«Barna skal oppleve gode relasjoner og bevegelsesglede hver dag»

Tiltak:

- ♥ Personalet skal være aktive begeistringssmittere
- ♥ Personalets kompetanse skal heves gjennom kurs og veiledning
- ♥ Personalet skal ha fokus på bevegelsesleker
- ♥ Balanse mellom aktivitet og hvile
- ♥ Personalet skal legge til rette for vennskap og gode relasjoner
- ♥ Personalet skal støtte og veilede under lek og aktiviteter

Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jmf. Barnehageloven §3 og §3, grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr.1

Hos Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage får barna medvirke ved at de:

- ♥ Får bidra med sine ressurser og få ansvar i henhold til modenhet og alder
- ♥ Får være med i planlegging og vurdering
- ♥ Får delta i hverdagsaktiviteter
- ♥ Blir tatt på alvor
- ♥ Blir sett, hørt og forstått

Læringsverkstedet har utarbeidet en handlingsplan mot mobbing i barnehagen. Hele personalgruppa skal være kjent med denne planen og iverksette tiltak dersom det foreligger mistanke til mobbing, eller vi får kjennskap til at mobbing forekommer. Gjennom aktivt bruk av Hjerterprogrammet, inndeling i smågrupper og aktiviteter som skaper fellesskapsfølelse skal vi ivareta at barna får vennskap og følelsen av å tilhøre en gruppe.

Samarbeid mellom barnehage og foreldre

Vi skal sammen skape en sosial læringsarena som setter gode spor er vårt løfte til foreldrene. Foreldresamarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

Samarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får innflytelse på barnehagens arbeid med å skape et helhetlig omsorgs-, leke- og læringsmiljø for barnegruppen.

Foreldrenes medvirkning i barnehagens innhold og planer

I Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage skal foresatte bli hørt og tatt på alvor i saker som angår deres barn. Barnehagen legger til rette for foreldresamtaler to ganger i året, hvorav den ene er obligatorisk og den andre frivillig. I disse samtalene snakker vi om barnets utvikling, læring og trivsel. Dersom det er behov for flere samtaler gjennom året legger vi til rette for det.

Gjennom daglig dialog, foreldresamtaler, foreldremøter og brukerundersøkelser gis foreldre mulighet til å bidra med innspill til barnehagens arbeid med aktivitetene.

I løpet av barnehageåret inviterer vi foreldre og søsken til arrangementer som markerer høytider og merkedager, eller som er deler av prosjekter vi jobber med.

Dato	Hva
17.08.2018	
21.09.2018	Planleggingsdager
02.01.2019	

23.04.2019	
31.05.2019	
Sept. 2018 Mai. 2019	Foreldremøter
24.10.2018	Zulufadder Kafé
03.12.2018	Pepperkakebaking Blå base
04.12.2018	Pepperkakebaking Gul base
05.12.2018	Pepperkakebaking Orange base
06.12.2018	Pepperkakebaking Grønn base
13.12.2018	Lucia feiring
11.04.2019	Påskefrokost
04.06.2019	Sommerfest
07.06.2019	Overnatting for skolestarterne i barnehagen

Overganger

En overgang fører til endringer i barnets rammer og rutiner. Det å begynne i barnehagen skal oppleves som en god start, både i forhold utvikling av trygghet og tilhørighet. Tilvenning, trygghet og tilhørighet er nøkkelord i forbindelse med alle overganger i løpet av barnehagetiden.

Ny i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og som slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

De første dagene jobber vi tett og nært med det enkelte barnet og barnets foresatte for å bli best mulig kjent med barnet. Barnehagen skal tilpasse seg barnet best mulig når det kommer til oss, og vi har en forventning til at foreldrene hjelper oss å bli kjent med barnet, og setter av tid til å trygge barnet i oppstarten av barnehagen. Etter hvert vil barnet komme inn i den «vanlige» barnehagehverdagen, men her er det barnets egen tilpassing og ståsted som bestemmer.

- ♥ Vi har foreldremøte i forkant av nytt barnehageår
- ♥ Fokus på gode relasjoner
- ♥ Fokus på få relasjoner i oppstarten
- ♥ Individuell tilvenning
- ♥ Tett oppfølging
- ♥ Legge til rette for trygghet til å leke og utforske

Fra småbarn- til storbarnsavdeling

I Læringsverkstedet vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barn, og personalet når barnet bytter barnegruppe.

I løpet av det siste året på småbarnsbasen begynner jobben for å få en god overgang til storebarnsbasen. To åringene vil ha en egen to års klubb som har fokus på å gi utfordringer og opplevelser som skal forberede barna på å ta steget over til storebarn.

Selvstendighetstrening og det å klare selv er viktig byggesteiner på veien videre. Gjennom to årsklubben og i hverdagen vil barna ha mer og mer kontakt med voksne og barn på storebarnsbasene. Tilnærmingen kommer til å skje både i gruppe og på individuell basis. Det tas høyde for hvis noen barn trenger mer støtte i overgangen.

- ♥ Fokus på hva barnet trenger i overgangen
- ♥ Besøksdager med og uten kjente voksne
- ♥ Fokus på møtepunkter ute
- ♥ Fokus på kontakt med de barna som skal over på nye baser ute

Fra barnehage til skole

For våre «skolestartere» har vi en intensjon om å gjøre det siste året i barnehagen litt spesielt. De skal oppleve den avsluttende tiden i barnehagen som spennende, utfordrende og en tid hvor iveren etter å erobre nye kunnskaper skyter fart (Veilederen fra eldst til yngst, 2009).

Det siste året i barnehagen har skolestartene en egen klubb som heter Stjerneklubben. Denne klubben har en til to faste dager i uken der de samles og har andre aktiviteter. Her blir det tegnet, lest, bokstavlek osv. Læring skjer gjennom lek og moro.

- ♥ Fokus på samspill
- ♥ Tall- og bokstavlek
- ♥ Leke i skolegården/SFO
- ♥ Spille spill
- ♥ Bevegelsesglede

Vår pedagogiske virksomhet

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke å handle systematisk i det pedagogiske arbeidet. Barnehagen er forpliktet til å begrunne, planlegge, vurdere og dokumentere at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Barnehagen skriver månedsplan og denne legges ut digitalt. Dersom foresatte ikke har mulighet til å bruke denne løsningen printer vi planen ut for de som har behov. I månedsplanen kan foresatte lese og følge med på hva barnehagen jobber med den aktuelle måneden. Det er pedagogisk leder som har ansvaret for at planen ferdigstilles og legges ut, men hele personalet på basen har et felles ansvar for innholdet. Planene utarbeides på bakgrunn av observasjon, samtaler med barn/foresatte, dokumentasjon, refleksjon og systematisk vurdering.

Dokumentasjon

Rammeplanen fastslår at dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet inngår som en viktig del av barnehagens arbeid. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Dokumentasjon Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage bruker er:

- ♥ Bildedokumentasjon (prosessbilder)
- ♥ Verkstedrapporter og månedsplaner
- ♥ Evalueringsskjema til evaluering av aktiviteter
- ♥ Brukerundersøkelsen
- ♥ Dagsrapport
- ♥ Facebook

Vurdering

Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Det gjøres kvartalsvis evalueringer av det pedagogiske treet og våre måleparametere.

Barnas vurderingsformer:

- ♥ Ytringer gjennom kroppsspråk
- ♥ Spontane verbale/non-verbale ytringer
- ♥ Bildedokumentasjon og samtaler om bildene

Personalets vurderingsformer:

- ♥ Refleksjon over eget arbeid på base og personalmøter
- ♥ Refleksjon over arbeidet gjennom veiledning
- ♥ Vurdering i forbindelse med månedsplan og pedagogikkevaluering
- ♥ Medarbeiderundersøkelser og medarbeidersamtaler

Foresattes vurderingsformer:

- ♥ Ytringer og tilbakemeldinger til personalet i hverdagen
- ♥ Foreldresamtaler
- ♥ Formelle organer som foreldreråd og samarbeidsutvalg
- ♥ Brukerundersøkelser

Våre arbeidsmåter

Barnehagen benytter ulike arbeidsmåter for å ivareta enkeltbarn, barnegruppe og lokalmiljø:

Prosjektarbeid – tar utgangspunkt i barns initiativ/interesser, deres undring leder utvikling av innhold og prosess i prosjektet. Dette er en måte hvor barns medvirkning kan ses som praksis i barnehagen.

Temaarbeid - styrer og pedagoger utarbeider innhold og prosess i samarbeid med barnehagens øvrige medarbeidere

Repetisjon - repetering av kjernestoffet i våre fem fagtema.

Spiralprinsippet – sikrer en systematisk, helhetlig og kontinuerlig utvikling av barns ferdigheter, kunnskap og læring innenfor alle fagtemaer. Sikrer på den måte progresjon.

Digital praksis – bidrar til barnas lek, kreativitet og læring. Utøve digital dømmekraft og legge til rette for barnas utforskning,

Vi arbeider med å møte og ivareta barns undring og lærelyst ut fra ulike innfallsvinkler. Vi veksler mellom å arbeide med spennende temaer knyttet til årets gang, tradisjoner og fagtemaer som er planlagt av de voksne, til å fordype oss i prosjekter initiert av barna selv.

Temaarbeid innebærer at vi over en periode konsentrerer oss om et bestemt og avgrenset område som de voksne har planlagt sammen med barna. Gjennomføringen av planene skal ivareta barnas innspill og medvirkning.

Prosjektarbeid dannes og formes ut fra barnas ideer, interesser og nysgjerrighet. I prosjektene handler det om å få tak i hva barna er opptatt av for deretter å inspirere, motivere og legge til rette for aktiviteter, lek, undring og læring. Å arbeide med prosjekter gir barna og den voksne mulighet til å fordype seg og reflektere sammen om et emne. Barna får en unik mulighet til å medvirke i egen hverdag og egne læringsprosesser.

Fagområdene

Rammeplanen gir føringer for et helhetlig arbeid som skal sikre alle barn gode utviklingsmuligheter og trivsel. Barnehagens pedagogiske tilbud skal romme innhold fra rammeplanens syv fagområder.

Rammeplanens fagområde *Kropp, bevegelse, mat og helse* er en del av selve kjernen i vårt pedagogiske konsept og inngår derfor som del av alle innhold og arbeid med alle våre fem fagtema

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Fagområdene vil sjelden opptre isolert, og flere områder vil ofte være representert samtidig. I idrettsbarnehage bruker vi felles metode, pedagogisk idrett for å nå kravene i Rammeplanen. Vi ser på kroppen som menneskets grunnleggende vilkår for utvikling og læring. Våre aktiviteter har alltid et pedagogisk mål, og leken står i sentrum

Hjerteprogrammet er utviklet av Læringsverkstedet som et verktøy for barnehagens arbeid med sosial kompetanse innen kategoriene JEG, DU og VI. Hjerteprogrammet er for oss **formålsparagrafen i praksis**. Det dekker rammeplanens fagområde Etikk, religion og filosofi, samt elementer i rammeplanens fagområde Nærmiljø og samfunn, Kropp, bevegelse, mat og helse, samt temaet bærekraftig utvikling.

Språk dekker rammeplanens fagområde Kommunikasjon, språk og tekst og inneholder alle elementer som sikrer at barnehagen arbeider med et godt språkmiljø og språkutvikling for alle barn. Fagtemaet Språk inngår som en naturlig del i alt av barnehagens arbeid og hverdagsaktiviteter

Matte rommer innholdet i rammeplanens fagområde Antall, rom og form. Mattelek for skolestarterne er en viktig del av dette fagtemaet i barnehagen. Barnehagens arbeid med fagtemaet Matte lar barn leke og erfare matematikk på en variert måte og som gir en begynnende matematisk forståelse.

Kreativitet favner barnehagens arbeid med rammeplanens fagområde Kunst, kultur og kreativitet. Kreativitet er et omfattende fagtema og er svært ofte del av barnehagens pedagogiske arbeid med våre andre fagtema.

Natur dekker rammeplanens fagområder Natur, miljø og teknologi og Nærmiljø og samfunn. I vårt fagtema Natur inngår biologi, fysikk, kjemi, zoologi og geologi som viktige temaer som barnehagen skal inkludere og la barna gjøre erfaringer med i arbeidet med dette fagtemaet. Rammeplanens fagområde Kropp, bevegelse, mat og helse er også del av fagtemaet Natur.

Barnehagens arbeid med fagområdene

Progresjon betyr fremskritt. Dette vil tilpasses til det enkelte barnet, og progresjon skal følge barnet. Våre progresjonsplaner beskriver hvordan vi jobber med fagområdene. Fagområdene vil sjelden opptre isolert, og flere områder vil ofte være representert samtidig.

Progresjonplanen vil du se på hjemmesiden vår: www.laringsverkstedet.no (du må velge Borgen som barnehage). Dersom du ikke har mulighet til å se/printe den gi oss beskjed så printer vi den for deg.

Et godt måltid

Rammeplanens fagområde **Kropp, bevegelse, mat og helse** er en del av selve stammen i vårt pedagogiske konsept og inngår derfor som del av innhold og arbeid med alle våre fem fagtema.

Læringsverkstedets barnehager skal være en arena hvor barn får oppleve matglede og matkultur. Vi har i samarbeid med Ryfylkekokken Frode Selvaag og Arne Brimi utviklet «Et godt måltid». Gjennom «Et godt måltid» har vi også fokus på et sunt og variert kosthold, norsk kulturtradisjon og en hyggelig atmosfære. Måltidet er en arena for fellesskap og samspill, mestring, gode opplevelser og samtaler. Dette er en del av hvert enkelt barns dannelsesprosess og bidrar til utvikling av barnas sosiale kompetanse.

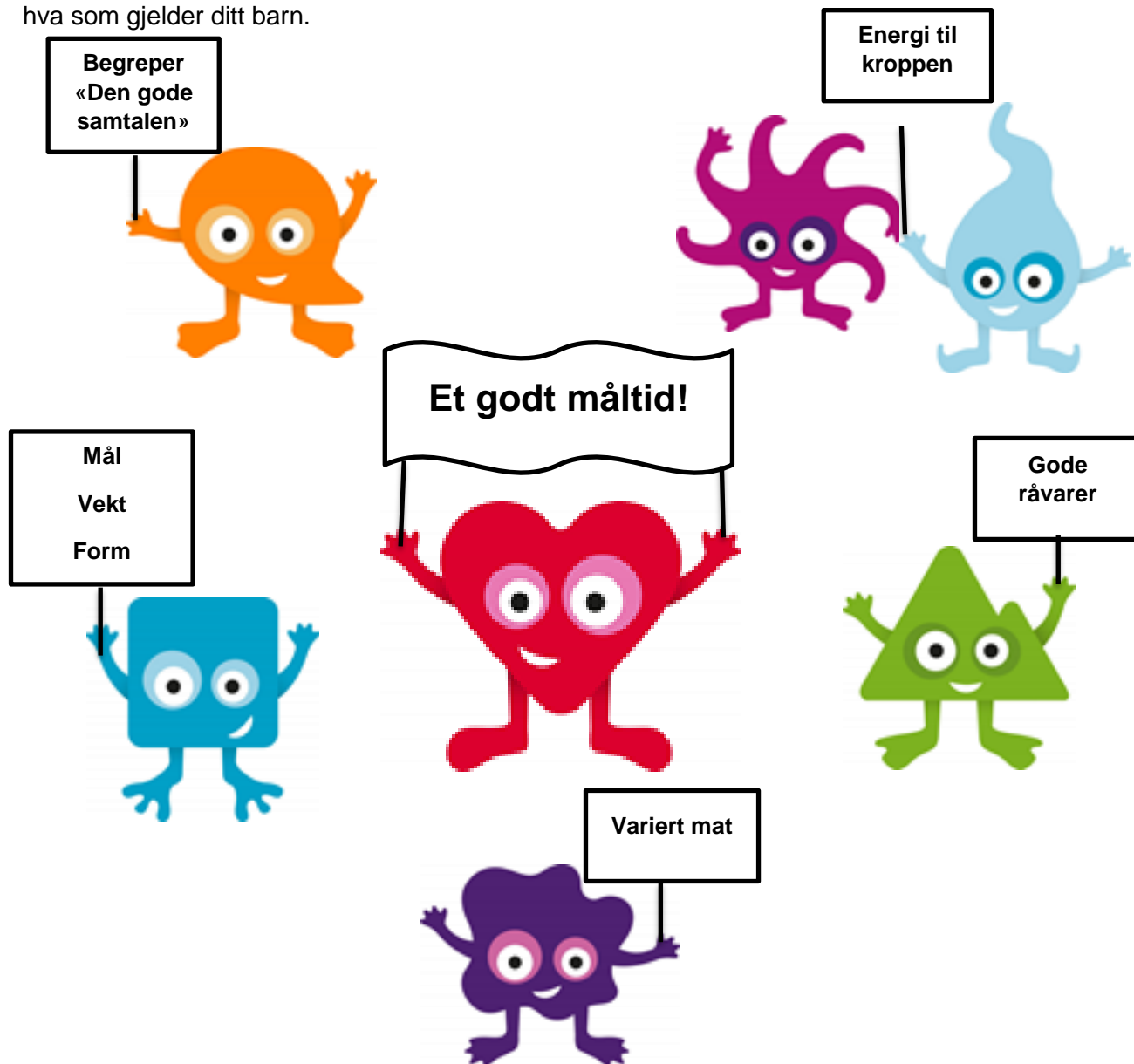
Hos Læringsverkstedet Borgen Idrettsbarnehage handler «Et godt måltid» om mer enn å bare få i seg mat. Det handler om mestring, samhandling og fellesskap. Det skal være en del av dannelsen til hvert enkelt barn og bidra til utvikling av barnets sosiale kompetanse. Måltider er faste rutiner som finner sted hver dag igjennom årene i barnehagen. Dette gir gode muligheter for verdifulle og minnerike øyeblikk.

Under måltidet skal barna oppleve en arena med gode opplevelser og gode samtaler, hvor de finner ro til å nyte maten. Barnehagen skal legge til rette for utvikling av språk, lukt – og smakssans, finmotorikk, selvstendighet og samspill.

Hos oss skal de ansatte sitte sammen med barna rundt bordet når maten spises. De skal ha fullt fokus på et godt samspill med barna, og være aktive samtalepartnere sammen med barna.

Vårt idrettskonsept tar også utgangspunkt i et sunt kosthold, og barna skal få servert et allsidig kosthold. Vi er ikke en sukkerfri barnehage, men er sukkerbevist i henhold til kostholdet.

Dersom barn har utfordringer i forhold til kost finner vi individuelle løsninger, snakk med oss hva som gjelder ditt barn.

I følge rammeplanen skal barnehagen legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse.

I våre barnehager har vi fokus på måltidet i sin helhet og at barna er aktive deltakere i hele prosessen med planlegging, tilberedning av maten, gjennomføring av selve måltidet og opprydding etterpå. Måltidet er for oss en arena for fellesskap og samspill, mestring, fine opplevelser og gode samtaler.

August 2018

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
		1 Nytt barnehageår	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17 Planleggingsdag	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31 Bevegelses-Else og Leke-Livs grønne dag		

September 2018

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17 Brannvernssuke	18 Brannvernssuke	19 Brannvernssuke	20 Brannvernssuke	21 Planleggingsdag	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Oktober 2018

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24 FN-Dagen (Zulufadder)	25	26	27	28
29	30	31				

November 2018

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30 Bevegelses-Else og Leke-Livs røde dag		

Desember 2018

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
Barnehagen stengt	Barnehagen stengt	Barnehagen stengt				
31						

Januar 2019

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
	1	2 Planleggingsdag	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Februar 2019

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
				1	2	3
4	5	6 Samefolkets dag	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

Mars 2019

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

April 2019

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
	Planleggingsdag					
29	30					

Mai 2019

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		
				Planleggingsdag		

Juni 2019

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
					1	2
3	4	5	6	7 Overnatting for skolestarterene	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Juli 2019

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Bakgrunnsdokumenter

Lov og forskrifter

- Lov om barnehager (barnehageloven) (2005)
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)

Læringsverkstedets dokumenter

- Verdiplattform
- Veilederen «Vår pedagogikk»
- Konseptperm for Læringsverkstedets idrettsbarnehager.
- Handlingsplan mot mobbing i barnehagen
- Virksomhetsplan

Veileder fra Kunnskapsdepartementet

- Fra eldst til yngst, overgang barnehage-skolen (2008)

Veiledere fra Utdanningsdirektoratet

- Håndtering av kriser og sorg i barnehagen (2014)
- Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat (2013)
- Barns trivsel – voksnes ansvar, veileder om forebyggende arbeid mot mobbing i barnehagen (2012)

Lenker til aktuelle hjemmesider

- [Læringsverkstedet](#)
- [Regjeringen/Kunnskapsdepartementet/Barnehage](#)
- [Utdanningsdirektoratet/Barnehage](#)
- [PBL - Private barnehagers landsforbund](#)